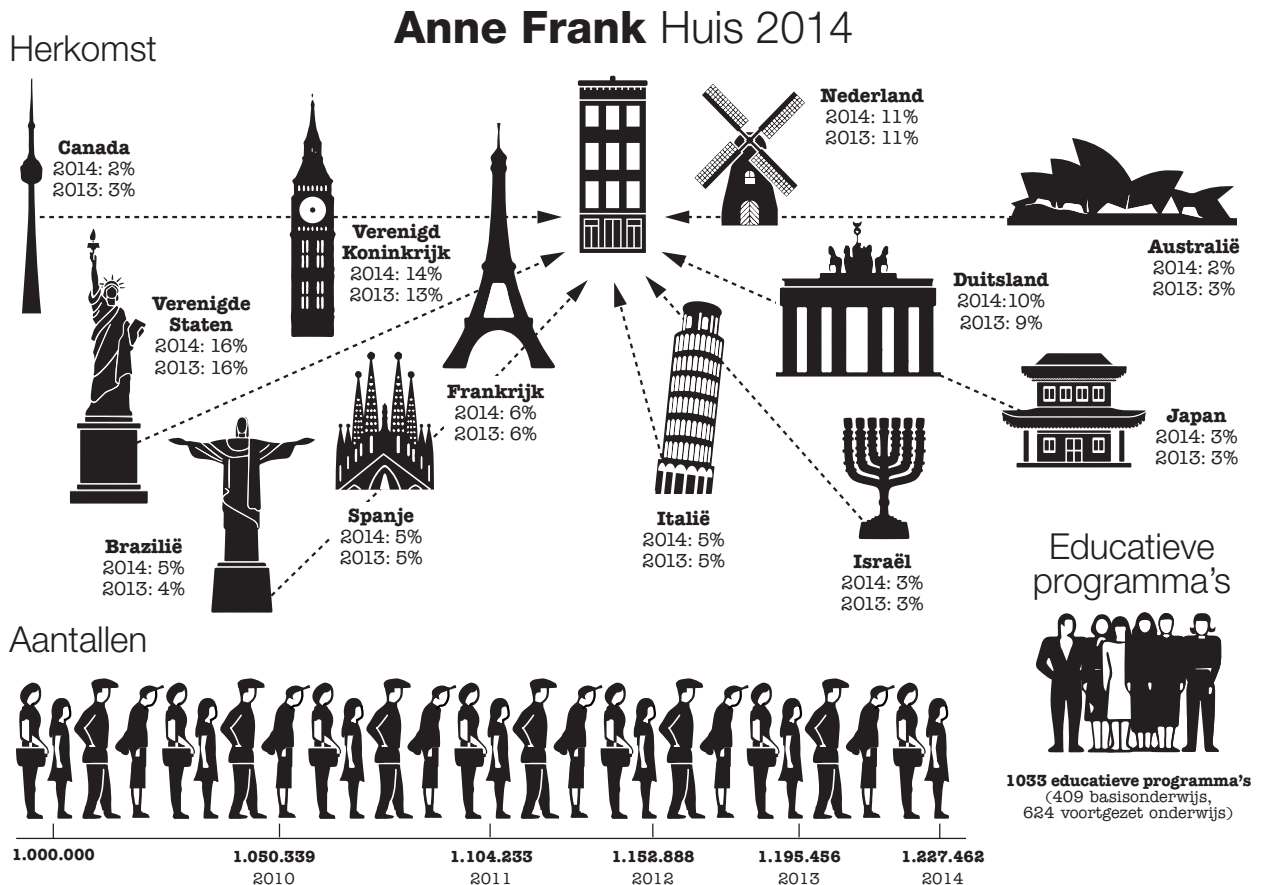


Anne Frank Stichting

Jaarverslag 2014

De Anne Frank Stichting is een onafhankelijke organisatie die de plek beheert waar Anne Frank tijdens de Tweede Wereldoorlog was ondergedoken en waar zij haar dagboek schreef. De Stichting brengt haar levensverhaal wereldwijd onder de aandacht, ter bezinning op de gevaren van antisemitisme, racisme en discriminatie, en het belang van vrijheid, gelijke rechten en democratie.

Het complete verslag: www.annefrank.org/jaarverslag2014



Voorwoord

Dit jaar is het zeventig jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog eindigde. In tijd gemeten wordt de afstand tot de oorlog steeds groter, maar de belangstelling ervoor lijkt alleen maar toe te nemen. We zien dat terug in onze bezoekcijfers, die jaar na jaar groeien. Veertig procent van hen is jonger dan 25 jaar. Dankzij de extra bijdrage van de BankGiro Loterij die we dit jaar mochten ontvangen, kunnen we een museale vernieuwing doorvoeren waarin de bredere context van de Tweede Wereldoorlog en de Jodenvervolging en de onderduikgeschiedenis op een ook voor jongere generaties aansprekende en bij de specifieke sfeer van het Huis passende manier met elkaar worden verbonden.

Al bijna 55 jaar voert de Anne Frank Stichting met succes de opdracht uit die Otto Frank aan de Stichting heeft meegegeven en die hij zo mooi verwoordde in één van zijn laatste interviews in februari 1979: 'Het werk van de Stichting is niet beperkt tot het onderhoud van het huis. Er wordt ook aandacht besteed aan wat er is gebeurd tijdens de donkere jaren van de Tweede Wereldoorlog en de vervolging van de Joden, maar ook de bestrijding van discriminatie, vooroordelen en onderdrukking in de wereld van vandaag.' Oorlogsgeweld en terroristische aanslagen doen ons beseffen dat de demonen uit het verleden niet verdwenen zijn. Goede educatie en voorlichting blijven van wezenlijk belang. We laten jongeren zien hoe oordelen en vooroordelen werken en waar uitsluiting begint. We willen hen laten begrijpen waar antisemitisme en discriminatie toe leiden, en vooral wat ze kunnen doen om het te voorkomen.

Op uitnodiging van de Anne Frank Stichting kwamen vorig jaar vijftig jonge Anne Frank Ambassadeurs uit 27 landen bij elkaar in Amsterdam. De Anne Frank Ambassadeurs vormen een netwerk van jongeren die, geïnspireerd door het levensverhaal van Anne Frank en de missie van de Anne Frank Stichting, educatieve projecten uitvoeren in hun land. Het is geweldig om te zien hoe betrokken jongeren zijn bij de geschiedenis van Anne Frank en hoe ze hieraan betekenis geven. Deze internationale jongerenbijeenkomst sluit mooi aan bij de wens die Otto Frank had, actieve jongeren samenbrengen voor het uitdragen van Anne Franks levensverhaal en idealen.

In dit jaarverslag kijken we terug naar de doelen die we ons gesteld hadden en laten we u de activiteiten zien die we hebben uitgevoerd, met steun van tal van personen en organisaties. Graag wil ik eenieder hiervoor danken en de hoop uitspreken dat we ook het komende jaar op deze steun kunnen rekenen.

*Ronald Leopold, algemeen directeur
Amsterdam, april 2015*

Organisatie

Anne Franks levensverhaal maakt het lot van de miljoenen slachtoffers van de Jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog persoonlijk en invoelbaar. Een verhaal dat begint met vooroordelen en beeldvorming. Zaken die vandaag de dag wereldwijd nog steeds leiden tot antisemitisme en andere vormen van discriminatie, uitsluiting en vervolging.

Missie en doelen

De Anne Frank Stichting beheert het Anne Frank Huis en de Anne Frank-collectie en is een wereldwijde educatieve organisatie. Een belangrijk deel van de geschiedenis van Anne Frank heeft zich in het Anne Frank Huis afgespeeld.

Missie Anne Frank Stichting

De Anne Frank Stichting is een onafhankelijke organisatie die de plek beheert waar Anne Frank tijdens de Tweede Wereldoorlog was ondergedoken en waar zij haar dagboek schreef. De Stichting brengt haar levensverhaal wereldwijd onder de aandacht, ter bezinning op de gevaren van antisemitisme, racisme en discriminatie, en het belang van vrijheid, gelijke rechten en democratie.

Stichting opgericht

Op 3 mei 1957 wordt de Anne Frank Stichting opgericht met als belangrijkste doel het behoud van de schuilplaats en het uitdragen van Anne Franks levensverhaal. Na een inzamelingsactie start in 1958 de restauratie van het onderduikpand. Op 3 mei 1960 gaat het Anne Frank Huis officieel als museum open.

Otto Frank

Otto Frank is nauw betrokken bij de oprichting van de Anne Frank Stichting in 1957. Hij is van 1961 tot 1976 lid van het bestuur. Daarna is hij tot aan zijn dood in 1980 lid van het curatorium.

“Het werk van de Stichting is niet beperkt tot het onderhoud van het huis. Er wordt ook aandacht besteed aan wat er is gebeurd tijdens de donkere jaren van de Tweede Wereldoorlog en de vervolging van de Joden, maar ook de bestrijding van discriminatie, vooroordelen en onderdrukking in de wereld van vandaag.”

Otto Frank, 24 februari 1979
in de Basler Magazin

Strategische doelen

Nog steeds werkt de Anne Frank Stichting in de geest van Otto Frank aan haar educatieve doelen. Op basis van de missie van de stichting zijn voor de periode 2011 - 2015 de volgende strategische doelen geformuleerd:

- Het openstellen van het Anne Frank Huis en het beheer van de collecties.
- Het ontwikkelen en verspreiden van programma's en materialen waarin het levensverhaal van Anne Frank wordt uitgedragen, mede in de historische context van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust.
- Voorlichting en educatie over antisemitisme en de Jodenvervolging.
- Voorlichting en educatie over discriminatie en burgerlijk-politieke mensenrechten ter bevordering van het goed functioneren van een open, pluriforme, democratische samenleving.

Bestuur en organisatie

De directie is verantwoordelijk voor het bestuur van de Anne Frank Stichting. Zij wordt benoemd door de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de directie en staat haar met raad terzijde.

Naast de Raad van Toezicht kent de Stichting ook een Raad van Advies. De Raad van Advies bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende maatschappelijke stromingen en adviseert de Raad van Toezicht over vraagstukken die bepalend zijn voor de identiteit van de Stichting. In feite fungeert de Raad van Advies als 'klankbord van de samenleving'.

Internationale partners

In Argentinië, Duitsland, Groot-Brittannië, Oostenrijk en de Verenigde Staten werkt de Anne Frank Stichting samen met vaste partnerorganisaties. Zij organiseren de plaatsingen van onze reizende tentoonstellingen in hun land of regio. Daarnaast voeren zij educatieve activiteiten uit.

Beloningsbeleid

De Anne Frank Stichting hanteert een eigen arbeidsvoorwaardenregeling en volgt in principe de loonontwikkelingen van de cao Museum. De directie wordt beloond binnen de kaders van de Code Cultural Governance. De Raad van Toezicht en Raad van Advies zijn onbezoldigd.

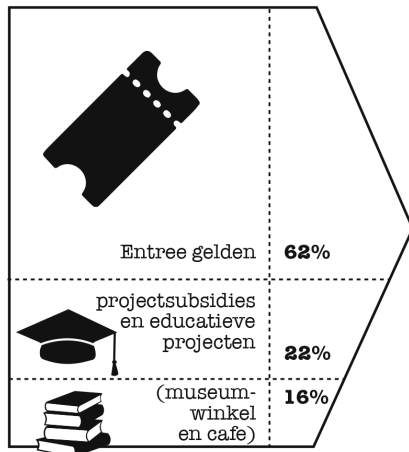
Ondernemingsraad

Sinds 2013 is er weer een ondernemingsraad actief bij de Anne Frank Stichting. De ondernemingsraad behartigt de belangen van de organisatie en het personeel bij de Stichting en praat mee over voorgenomen organisatieontwikkelingen.

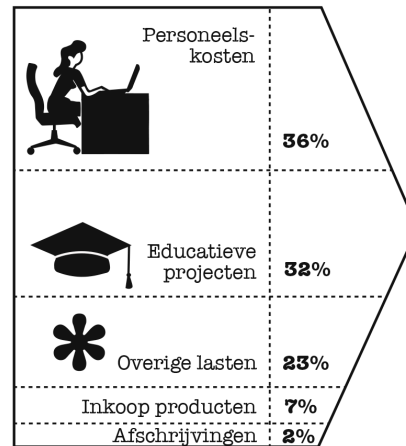
Financiën

De Anne Frank Stichting ontvangt geen structurele overheids subsidie voor het museum en is voor haar inkomsten in hoge mate afhankelijk van het museumbezoek. Voor de financiering van grote museale vernieuwingen en educatieve projecten werft de Stichting middelen van fondsen, donateurs en subsidiënten als de Europese Unie en de Nederlandse overheid.

Inkomsten 2014



Uitgaven 2014



Projectondersteuning in 2014

- Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ondersteunt de ontwikkeling van educatieve projecten in Nederland en een Europees project rond Holocausteducatie.
- De leden van de Rabo dragen via het coöperatiefonds van de Rabobank Amsterdam bij aan de ontwikkeling van Nieuwe Vrienden, een educatief beeldverhaal om vooroordelen te bestrijden. Ook het SNS Reaalfonds draagt hier aan bij.
- Van de provincie Noord-Holland ontvangen we jaarlijks een bijdrage voor onze educatieve activiteiten.
- De Nederlandse ambassades in o.a. Ankara (Turkije), Warschau (Polen), Colombo (Sri Lanka), Rome (Italië), Ljubljana (Slovenië), dragen bij aan de plaatsingen van de reizende Anne Frank-tentoonstellingen in hun regio.
- Dankzij de Nederlandse ambassade in Peru wordt de plaatsing van de tentoonstelling 'Lezen & Schrijven met Anne Frank' in Peru mogelijk gemaakt.
- Ontwikkelingsorganisatie HIVOS ondersteunt een educatief project in Peru en Guatemala.
- Het Open Society Fund ondersteunt het jongerenproject Free2choose/Free2create in Hongarije en het Institut für Auslandsbeziehungen steunt dit jongerenproject in Tunesië en Berlijn.
- De Europese Unie steunt een aantal educatieve projecten in de Balkan en in Peru.
- Youth in Action ondersteunt de reizende Anne Frank tentoonstellingen.
- ICCO, coöperatie voor ontwikkelings samenwerking, steunt projecten in Midden-Amerika.
- IHRA, International Holocaust Remembrance Alliance, draagt bij aan projecten rond herinneringseducatie in Servië.

BankGiro Loterij

Sinds 2007 is de Anne Frank Stichting beneficiënt van de BankGiro Loterij, de cultuurloterij van Nederland. De Stichting ontvangt jaarlijks een bedrag van 200.000 euro.

Jaarrekening 2014

Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

Activa (in euro's)	31 dec. 2014	31 dec. 2013
A Vaste activa		
I Materiële vaste activa		
1 Verbouwingen (museale aanpassingen)	90.123	192.236
2 Inventaris	563.828	539.291
3 Machines en installaties	64.114	43.620
	718.065	775.147
B. Vlottende activa		
I Voorraden	508.424	512.921
II Vorderingen	914.241	477.207
III Overlopende activa	252.681	447.467
IV Liquide middelen	2.908.904	3.600.409
Totaal activa	5.302.315	5.813.151

Passiva (in euro's)	31 dec. 2014	31 dec. 2013
C Eigen vermogen		
I Algemene reserve	2.193.632	2.193.632
II Bestemmingsreserve	0	0
III Nog te bestemmen exploitatieresultaat	0	290.000
	2.193.632	2.483.632
D Kortlopende schulden		
I Crediteuren	1.057.025	1.355.020
II Loonbelasting, premies sociale verzekeringen en pensioenen	308.141	308.258
III Nog te besteden subsidies en projectbijdragen	618.797	554.169
IV Overlopende passiva	1.124.720	1.112.071
Totaal passiva	5.302.315	5.813.151

Staat van baten en lasten (in euro's)	2014	2014	2013
	werkelijke cijfers	begroting per augustus	werkelijke cijfers
E Baten			
I Entree gelden	9.205.897	9.024.600	9.020.973
II Baten uit levering producten en/of diensten	2.334.702	2.172.000	2.077.514
III Subsidiebaten	268.190	265.900	265.948
IV Opbrengsten projecten en activiteiten	2.924.368	2.430.500	1.901.536
V Overige baten	21.428	0	7.440
Totaal	14.754.585	13.893.000	13.273.411
F Lasten			
I Inkoopwaarde geleverde producten	1.053.705	921.400	906.805
II Personeelskosten	5.355.534	5.513.900	5.121.348
III Afschrijving vaste activa	290.869	350.000	359.590
IV Kosten projecten en activiteiten	4.715.043	4.338.500	3.439.827
V Overige lasten	3.354.701	2.754.200	3.187.203
Totaal	14.769.853	13.878.000	13.014.773
Resultaat voor financiële baten en lasten	-15.268	15.000	258.638
G Financiële baten en lasten			
I Rentebaten	21.917	25.000	31.362
II Rentelasten	6.649	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor belastingen	0	40.000	290.000
Te betalen belastingen	0	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering na belastingen	0	40.000	290.000

Museum

Het Anne Frank Huis is een museum met een verhaal. Bezoekers beleven dit verhaal aan de hand van citaten, foto's, filmpjes en originele voorwerpen, zoals de boekenkast, de plaatjes in Annes kamertje en de dagboeken.

Strategische doelen en beleidsaccenten

Het Anne Frank Huis is een belevingsmuseum en een plek van herinnering, de sfeer is ingetogen. De kracht van het museum schuilt in de authenticiteit van het Achterhuis en de dagboeken.

De strategische doelen 2011 – 2014

De Anne Frank Stichting wil graag iedereen, die dat wenst, in de gelegenheid stellen het huis te bezoeken. De bezoekers moeten zich kunnen inleven in de onderduik en de persoonlijke geschiedenis van Anne Frank en de andere onderduikers.

De kennis die nodig is voor een kwalitatief hoogstaande en historisch betrouwbare presentatie van het levensverhaal van Anne Frank komt voort uit onderzoek. Het beheer, behoud en de ontsluiting van de collectie vormen het fundament voor de museale activiteiten van de stichting. De Anne Frank Stichting is het kennisinstituut voor het leven en werk van Anne Frank.

Beleidsaccenten in 2014

Onze bezoekers zullen gastvrij worden ontvangen, in een museum met een kwalitatief hoogwaardige inrichting, goed onderhouden, schoon en veilig. Er moet kritisch gekeken worden naar de voorzieningen en service aan ons publiek. De mogelijkheid voor een garderobe wordt onderzocht en getest.

Het Anne Frank Huis is een van de belangrijkste musea van Amsterdam. Extra aandacht gaat uit naar het bezoek van scholieren en Amsterdammers aan het museum. Er wordt een nieuw programma in gebruik genomen dat speciaal voor het VMBO is ontwikkeld

Inmiddels is veel kennis vergaard over het pand Prinsengracht 263 en is er overzicht over alle nagelvaste originele elementen. Alle originelen in het pand zijn in een integraal conserveringsplan opgenomen. Bijzondere aandacht in 2014 gaat uit naar de bescherming van de originele boekenkast.

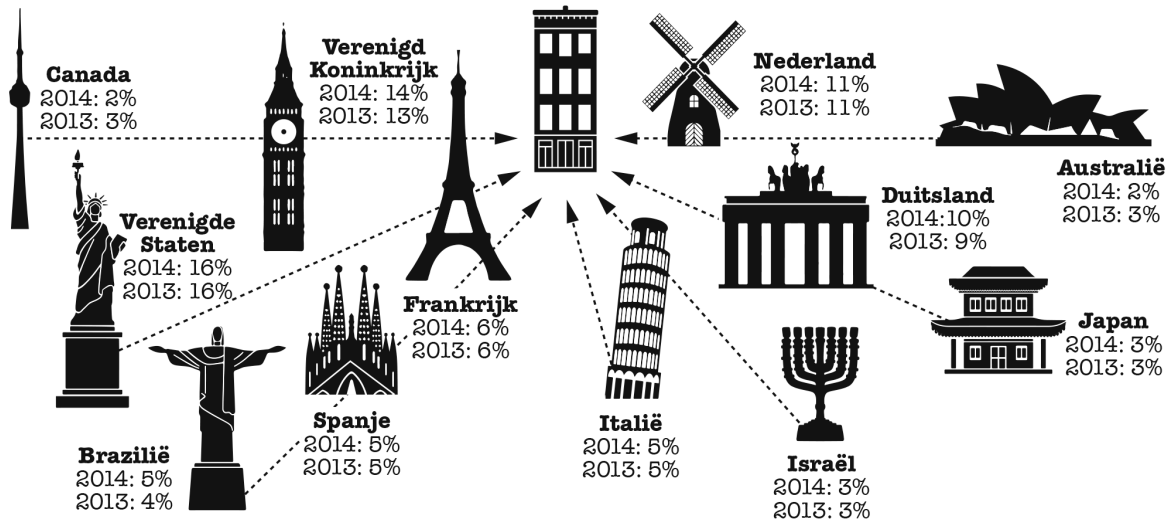
“Ik vind het niet alleen belangrijk dat de mensen naar het Anne Frank Huis gaan om het Achterhuis te zien, maar ze moeten ertoe opgewekt worden te beseffen dat ook nu nog mensen vervolgd worden wegens hun ras, godsdienst of politieke overtuiging.”

Otto Frank, 3 augustus 1970

Anne Frank Huis

Een belangrijk deel van de geschiedenis van Anne Frank heeft zich in het Anne Frank Huis afgespeeld. Het museum is de plek waar het verhaal van Anne Frank op authentieke en betrouwbare wijze gepresenteerd wordt. Jaarlijks ontvangt het museum meer dan een miljoen bezoekers vanuit de hele wereld.

Herkomst

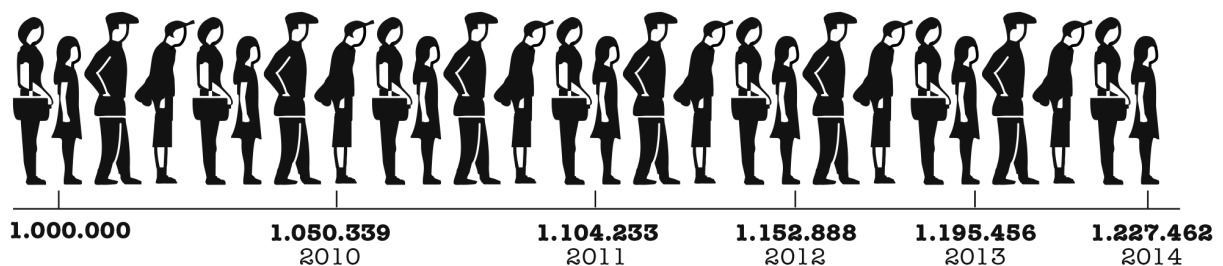


In 2014 is voor het vijfde achtereenvolgende jaar een record aantal bezoekers ontvangen, in totaal 1.227.462 bezoekers. Dat is 32.006 meer dan het recordjaar 2013 (toen 1.195.456). Het merendeel van de bezoekers komt uit het buitenland, circa 140.000 bezoekers komen uit Nederland.

Miljoenste bezoeker

Op 16 oktober ontvangt het Anne Frank Huis zijn één miljoenste bezoeker van 2014: de 80-jarige Hilda Evens uit Australië. “Ik wilde vandaag per se het Anne Frank Huis bezoeken, voor m'n vertrek morgen naar Australië”, aldus mevrouw Evens die samen met haar dochter in Amsterdam is.

Bezoekers



Langer open

Om zo veel mogelijk geïnteresseerden de mogelijkheid te geven het museum te bezoeken en het publiek beter te spreiden zijn de openingstijden ook in 2014 verruimd. Het museum was van 1 april tot en met 31 oktober elke dag geopend van 9.00 tot 21.00 uur, in de maanden juli en augustus tot 22.00 uur. De overige maanden was het museum tot 19.00 uur open.

Test garderobe

Het Anne Frank Huis is een klein museum met een groot aantal bezoekers. Door het ontbreken van een garderobe moeten de bezoekers hun jassen, tassen en rugzakken mee het museum innemen. Dit is onplezierig voor onze bezoekers en heeft ook zijn weerslag op de collectie. Om die reden hebben we in

2014 een aantal weken testen gedaan met een tijdelijke garderobe. De resultaten zijn zeer positief. Het realiseren van een garderobe heeft, ondanks de beperkte ruimte, hoge prioriteit.

“It is devastating to know what we can do to one another but it is also exhilarating that human spirit can be indomitable. Thank you God for Anne and the inspiration she has provided. May we never treat others this way.”

Nobelprijswinnaar en emeritus aartsbisschop
Desmond Tutu uit Zuid-Afrika, 2 februari 2014

Museumnacht

Op 1 november is de jaarlijkse Amsterdamse Museumnacht. Het Anne Frank Huis doet weer mee. Tot in de late uurtjes is het museum open met een speciaal programma. Op deze Museumnacht extra aandacht voor de helpers van de onderduikers. In het museumcafé kan men een foto (laten) maken voor een van de banieren met daarop een quote van of over Anne Frank.

Bijzondere groepen

Speciaal voor de inwoners van Amsterdam is het museum in maart en november meerdere avonden uitsluitend voor hen geopend. In totaal bezoeken zo'n duizend Amsterdammers gratis het Anne Frank Huis en volgen een inleidend programma van 30 minuten. Ook in 2015 zullen we weer speciale avondopenstellingen organiseren voor Amsterdammers.

In november heeft een groep van KUBES, stichting kunst en cultuur voor blinden en slechtzienden, een bezoek aan het museum gebracht. Na sluitingstijd bezochten de deelnemers in kleine groepen met rondleider en zaklamp een leeg Achterhuis.

Op 18 maart is het Anne Frank Huis exclusief geopend in de avond, dit keer voor een groep doven en slechthorenden. Met behulp van een doventolk wordt de groep het levensverhaal van Anne verteld. Met een rondleiding door het museum wordt de avond afgesloten.

“Bedankt voor deze bijzondere avond. Goed initiatief! Was heel indrukwekkend!”

Amsterdamse bezoeker, via Twitter

Aardbeienactie

Zaterdag 8 juli 1944, het is een vrolijke middag voor de onderduikers in het Achterhuis. De helpers hebben kistjes met aardbeien op de kop getikt, een buitenkans. Op maandag 5 mei, de Dag van de Vrijheid, denken we terug aan die vrolijke middag in het Achterhuis door het uitdelen van aardbeien aan bezoekers in de rij.

Tentoonstellingen

Naast de historische ruimtes, waar de geschiedenis van Anne Frank centraal staat, is er in het Anne Frank Huis een interactieve tentoonstelling te zien en een jaarlijks wisselende tijdelijke tentoonstelling.

De helpers van het Achterhuis

Op 11 april 2014 wordt de tijdelijke tentoonstelling 'De helpers van het Achterhuis' geopend. Deze tentoonstelling belicht de belangrijke rol van de mensen die de onderduik mogelijk hebben gemaakt. Ruim twee jaar lang zorgden Johannes Kleiman, Miep Gies, Victor Kugler en Bep Voskuijl dag in dag uit voor de veiligheid en het welzijn van de onderduikers. Ook Mieps echtgenoot Jan Gies, en Beps vader Johan Voskuijl raken bij de hulp betrokken. Objecten, foto's en een video tonen de helpers, hun werkwijzen en hun motivatie om deze gevaarlijke taak op zich te nemen. Online wordt verdiepende informatie bij de tentoonstelling gegeven. De tentoonstelling is mede tot stand gekomen met steun van de BankGiro Loterij.

Reflections on Anne Frank

Op 12 juni, de 85e geboortedag van Anne Frank, wordt de nieuwe videopresentatie over de betekenis van het leven en werk van Anne Frank geopend. In deze presentatie, die bestaat uit drie wand vullende projecties, vertellen auteurs, acteurs, politici, bezoekers van het Anne Frank Huis en mensen die haar gekend hebben, wat Annes dagboek en levensverhaal voor hen betekent. De videoprojectie nodigt bezoekers uit zelf te reflecteren op het verhaal van Anne Frank en hun gedachten daarover achter te laten in een speciaal voor dit doel ontwikkeld digitaal gastenboek.

“The only thing we have to remember is: all her would-haves are our real possibilities. All her would haves are our opportunities.”

Emma Thompson, in 'Reflections on Anne Frank'

Educatieve programma's voor jongeren

Jongeren zijn een belangrijke doelgroep voor de Anne Frank Stichting. In het Anne Frank Huis worden educatieve programma's gegeven voor schoolgroepen uit binnen en buitenland. Meer dan 1100 schoolgroepen uit het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs volgen in 2014 een educatief programma. Veel groepen uit binnen- en buitenland brengen een bezoek aan het museum. Zij boekten een educatief programma of een inleidend programma in het Nederlands, Engels of Duits. In totaal werden er 1.885 groepsprogramma's verzorgd. Een deel van deze programma's zijn de zogenaamde familie programma's, bedoeld voor kinderen van 10 jaar en ouder met hun begeleiders; vaak de ouders en grootouders.

Educatieve programma's



409 groepen uit het basisonderwijs



624 groepen uit het voortgezet onderwijs



852 familie- en inleidende programma's voor museumbezoekers (ook in Engels en Duits)

Scholen

409 basisscholen hebben een educatief programma gevolgd in het Anne Frank Huis. Een toename van 10% in vergelijking met 2013. Ook uit het voortgezet onderwijs zijn meer groepen ontvangen dan in 2013, namelijk 624 tegen 556 groepen in 2013; een toename van 12%.

“U weet dat het educatieve werk rondom het Achterhuis mij zeer aan het hart ligt.”

Otto Frank, 22 januari 1976

Spreiding van bezoek

De meeste scholen bezoeken het Anne Frank Huis in de maanden april, mei en juni. Om basisscholen te stimuleren buiten het hoogseizoen het AFH te bezoeken, start de AFS een speciale actie. Basisscholen die in november t/m maart een educatief programma volgen in het Anne Frank Huis hoeven de programmakosten niet te betalen. De actie is een groot succes, in schooljaar 2013/2014 komen in de ‘dalmaanden’ 194 groepen uit het basisonderwijs, een toename van 64%.

Amsterdamse scholen

De Anne Frank Stichting vindt het belangrijk dat zo veel mogelijk Amsterdamse basisschoolleerlingen de plek in Amsterdam kunnen bezoeken waar Anne Frank tijdens de Tweede Wereldoorlog moest onderduiken. In 2014 start dan ook de actie “Alle Amsterdamse achtstegroepers gratis naar het Anne Frank Huis”. Amsterdamse groepen 8 kunnen in november t/m maart geheel gratis een educatief programma volgen en het museum bezoeken. Met veel enthousiasme wordt op dit aanbod gereageerd. In totaal boeken 76 Amsterdamse scholen 128 educatieve programma’s voor hun groepen acht.

Vmbo programma

In 2014 zijn er speciaal voor het vmbo twee educatieve programma’s ontwikkeld en in gebruik genomen. De programma’s zijn uitgebreid getest en afgestemd op de doelgroep. Het aantal scholen dat een vmbo programma in het Anne Frank Huis heeft geboekt, blijft echter achter bij de verwachting. We oriënteren ons nu hoe we meer vmbo scholen kunnen bereiken.

Mbo programma

Het educatieve programma voor mbo-opleidingen ‘Vooroordelen? Blijf bij jezelf!’ is opgenomen in het vaste programma aanbod van het museum. Er is een workshop ontwikkeld die docenten in staat stelt om het programma zelfstandig uit te voeren binnen leren, loopbaan en burgerschap. Docenten die intensiever getraind wilden worden in het reageren op discriminerende opmerkingen, konden deelnemen aan een communicatietraining. Het programma ‘Vooroordelen, blijf bij jezelf!’ heeft een historische inleiding en stimuleert studenten om hun eigen vooroordelen onder de loep te nemen en om op een zinvolle manier in gesprek te gaan over de grenzen van de vrijheid van meningsuiting.

Collectiebehoud

Veel persoonlijke documenten en voorwerpen van de familie Frank, de andere onderduikers en de helpers zijn bewaard gebleven. Deze objecten maken nu deel uit van een bijzondere verzameling, de museale collectie van het Anne Frank Huis.

Boekenkast in glas

Bezoekers van het Anne Frank Huis betreden het Achterhuis door de nauwe deuropening langs de originele, draaibare boekenkast. De Anne Frank Stichting heeft met verschillende experts gezocht naar een oplossing die ervoor zorgt dat de boekenkast wordt beschermd en waarbij de bijzondere ervaring die het publiek beleeft, bij het binnentreden van het Achterhuis, behouden blijft. De boekenkast is 8 mei voorzien van een glazen constructie waarbij twee zijden en de bovenkant van de boekenkast beschermd worden door een glasplaat. De open kant van de kast, waar de ordners staan, is niet afgeschermd omdat bezoekers daar niet langs lopen.

Het Parool

Sinds jaren doet de Anne Frank Stichting onderzoek naar de familie Frank, de overige onderduikers, de helpers en alles wat met de onderduik te maken heeft. In de weken voorafgaand aan Anne Franks 85ste geboortedag verscheen een, in samenwerking met de Anne Frank Stichting geschreven, serie artikelen in Het Parool.

Vernieuwing museumconcept

Om beter aan te kunnen sluiten bij de (voor)kennis van onze bezoekers, en om de nieuwe informatie over de onderduik en de onderduikers, die dankzij wetenschappelijk onderzoek aan het licht is gekomen, voor het voetlicht te brengen, is in 2014 een begin gemaakt met de herdefiniëring van het museale concept. Dit concept zal meer aandacht schenken aan de familiegeschiedenis en de bredere historische context, zonder de beleving van het huis als 'plaats van herinnering' te verliezen. Dankzij de extra bijdrage van de BankGiro Loterij zal in 2015 op basis van deze uitgangspunten een begin worden gemaakt met een nieuwe museale inrichting.

100 voorwerpen

Eenmalig zijn honderd van de meest bijzondere voorwerpen van 25 oorlogs- en verzetsmusea in Nederland samengebracht en te zien in de Kunsthal Rotterdam. Achter elk voorwerp schuilt een persoonlijke herinnering die huivering en ontroering opwekt aan een gebeurtenis in de jaren 1940-'45. Uit de collectie van de Anne Frank Stichting is voor het eerst een blik met knikkers te zien waarmee Anne Frank speelde voordat zij moest onderduiken. Veel Joodse kinderen geven hun speelgoed weg als ze zich moeten melden voor transport of gaan onderduiken. Anne Frank laat een aantal dierbare spullen achter bij haar buurmeisje Toosje, kort voordat zij op 6 juli 1942 samen met haar ouders en zus Margot onderduikt in het Achterhuis aan de Prinsengracht. Na de oorlog bracht Otto Frank een bezoek aan Toosje. Toosje wilde de knikkers teruggeven aan Otto, maar hij zei: 'Ze zijn voor jou als herinnering aan Anne.'

Educatie

De Anne Frank Stichting ontwikkelt en verspreidt educatieve programma's en producten die inspireren en aansluiten bij de belevingswereld van jongeren wereldwijd met als doel bewustwording en houdingsverandering.

Strategische doelen en beleidsaccenten

De kern van de educatieve activiteiten van de Anne Frank Stichting ligt bij het verhaal van Anne Frank. Met het ontwikkelen en verspreiden van Anne Frank programma's en producten wil de stichting Annes verhaal levend houden en de doelgroep stimuleren na te denken over hun eigen handelen.

De strategische educatiedoelen

De inzichten die het levensverhaal van Anne Frank opleveren, zullen doorwerken in houding en gedrag van degenen die er kennis van hebben genomen. De stichting ontwikkelt daarom educatieve programma's en materialen, die niet alleen beogen onze doelgroepen te informeren, maar ook te inspireren tot bezinning en handelen.

In het leven van Anne Frank spelen antisemitisme, discriminatie en sociale uitsluiting een allesoverheersende rol. In de educatieve programma's van de stichting staan het informeren en het bespreekbaar maken van deze onderwerpen, en met name antisemitisme, dan ook centraal met als doel kennisverspreiding en houdingsverandering.

Het belang van mensenrechten als fundament van de democratische rechtsstaat gaat hand in hand met het besef dat mensen- en grondrechten onderling tegenstrijdig kunnen zijn. De stichting maakt mensen bewust van de dilemma's die daaruit voortvloeien en draagt zo bij aan een open, democratische samenleving.

“Door dit denkproces zou iedereen ertoe gebracht worden zich bewust te worden van zijn eigen vooroordelen en opgeroepen worden in zijn omgeving actief tegen prejudice en discriminatie op te treden.”

Otto Frank, in een brief aan de Heer van Andel,
22 januari 1976.

Beleidsaccenten in 2014

De implementatie van het bestaande (online) educatief materiaal, en het bekend en vertrouwd maken van de doelgroepen met de voor hen ontwikkelde trainingen, staat in 2014 centraal. Onderzocht wordt hoe de materialen, die voor de Nederlandse educatieve markt ontwikkeld zijn, kunnen worden aangepast voor internationaal gebruik. De Docentenportal zal hierbij een belangrijke rol vervullen.

Ook in 2014 wordt er educatief maatwerk ontwikkeld voor het onderwijs, zoals de Anne Frank krant, en voor een aantal multiplicatoren, zoals docenten in opleiding (bo en vo), lerarenopleiders en

jongerenwerkers. Het ontwikkelen van een trainingsaanbod voor de politie, dat in 2013 van start gegaan is, wordt voortgezet.

Een belangrijk aspect van het werk van de stichting is het organiseren van trainingen en expertmeetings voor jongeren, multiplicatoren en belangenorganisaties, met als doel kennisoverdracht, expertise, uitwisseling en netwerkverbreding. In 2014 zal dit voortgezet worden.

Leren van Anne Frank

De Anne Frank Stichting ontwikkelt educatieve programma's en materialen waarin het levensverhaal van Anne Frank wordt verteld, in de context van de Tweede Wereldoorlog en de Jodenvervolging.

Anne Frank Krant 2014

Jaarlijks ontwikkelt de Anne Frank Stichting voor groep 7 en 8 van het basisonderwijs de Anne Frank Krant. In 2014 is gekozen voor het thema 'vriendschap'. De krant verschijnt half maart en wordt op bijna de helft van alle basisscholen gebruikt in de lessen over de Jodenvervolging en de Tweede Wereldoorlog. Meer dan 100.000 leerlingen werken er in 2014 mee. Als 'extra' bij de Krant is de educatieve strip Nieuwe vrienden aangeboden, met een werkposter en een les voor het digitale schoolbord met animaties en opdrachten.

Nieuwe vrienden

Na de historische stripboeken De Ontdekking en De Zoektocht is in maart 2014 Nieuwe vrienden gelanceerd. Door middel van dit persoonlijke verhaal kunnen docenten samen met hun leerlingen aan de slag met de thema's identiteit, vriendschap, vooroordelen en discriminatie. De Amsterdamse Transvaalbuurt vormt het decor van dit eigentijdse verhaal over jongeren. De doelgroep wordt gevormd door leerlingen in de leeftijd van 11-14 jaar. Binnen een jaar tijd zijn er 30.000 exemplaren van Nieuwe vrienden verspreid.

Begin bij Jezelf!

Eind 2014 wordt 'Begin bij Jezelf!' gepubliceerd, een educatieve uitgave over vooroordelen en stereotypen. 'Begin bij Jezelf!' is gericht op een breed publiek, in het bijzonder op een aantal doelgroepen waar de Anne Frank Stichting educatieve trainingen voor verzorgt: docenten(opleiders) en docenten in opleiding, jongerenwerkers, politiefunctionarissen, gemeenteambtenaren en 'peer educators'. In de uitgave wordt duidelijk dat iedereen gebruik maakt van stereotypen en vooroordelen. De centrale vraag in 'Begin bij Jezelf!' is dan ook niet zozeer 'hoe kan ik vooroordelen en stereotypen bestrijden', maar eerder 'hoe ga ik hier mee om'.

Gamen tegen discriminatie en antisemitisme

Discriminerende opmerkingen op school, tijdens het uitgaan en op het voetbalveld: een hardnekkig en actueel probleem. Hoe reageer jij en wat kun je eraan doen? Om jongeren zich hier meer bewust van te maken is de game Fair Play. Your decisions matter! gelanceerd met een straatvoetbaltoernooi in Amsterdam. De game duurt 12 minuten en is te spelen op www.playfairplay.nl

Fair Play confronteert jongeren met moslimdiscriminatie, homodiscriminatie en antisemitisme. Het spel daagt spelers uit om bewust na te denken over hun eigen handelen. Welke rol nemen ze aan op cruciale momenten? Kijken ze toe? Helpen ze? De game is sinds de lancering ruim 6000 keer gespeeld. 'Het is een grote sociale test van jezelf', zegt een van de jongeren. En zo is het ook. De game laat jongeren nadenken over hun eigen opstelling en keuzes.

“Anne put a human face on the Holocaust that made so many others feel the effects of the Holocaust in their hearts. As a nine year old reading her diary I was inspired by her voice and my writing has never been the same since.”

Joan Anderson, via Facebook

#annefrank2014

Het jaar 2014 markeert de 85e geboortedag van Anne Frank. We grijpen dit gegeven aan om een zoektocht uit te zetten naar de betekenis van Anne Frank en de herinnering aan haar levensgeschiedenis anno nu. De dagen voorafgaand aan 12 juni 2014, de 85e geboortedag van Anne, vragen we zoveel mogelijk mensen een reactie te geven via Facebook en Twitter met #annefrank2014 op de vraag: wat Anne Frank voor hen betekent. In een week tijd ontvangen we duizenden mooie reacties...

Antisemitisme

De Anne Frank Stichting laat onderzoek uitvoeren naar antisemitisme binnen en buiten het onderwijs. Hiermee wordt een actueel beeld verkregen van de aard en omvang van antisemitische voorvallen in Nederland. De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt bij de ontwikkeling van nieuwe educatieve projecten.

Monitor onderzoek

In opdracht van de Anne Frank Stichting voert het Verwey-Jonker Instituut onderzoek uit naar racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland. Uit het in december 2014 verschenen rapport blijkt dat het totaal aantal antisemitische en racistische incidenten in 2013 constant is gebleven ten opzichte van de voorafgaande jaren. Het aantal racistische incidenten is blijvend hoog. Een andere belangrijke conclusie is dat ondanks dit grote aantal incidenten in Nederland er maar zelden strafrechtelijke veroordelingen plaatsvinden op grond van de discriminatieverboden.

Educatie

Rond het thema antisemitisme is de Anne Frank Stichting actief met verschillende educatieve initiatieven:

- De Zoektocht: Educatieve strip met lespakket en training over de Jodenvervolging. Met welke keuzes en dilemma's kregen gewone mensen te maken tijdens de Holocaust? Waarom hielpen sommigen de Joden en keken anderen toe? Voor jongeren van 13 tot 16 jaar.
- Fair Play. Your decisions matter! confronteert jongeren met moslimdiscriminatie, homodiscriminatie en antisemitisme. Het spel daagt spelers uit om bewust na te denken over hun eigen handelen.
- Educatieve tips voor docenten: Je kunt er in de klas of op het schoolplein onverwacht mee worden geconfronteerd: anti-Joodse uitlatingen. Educatieve tips voor docenten 'Daar heb ik wel van terug'! Voor docenten.
- Lessenserie antisemitisme: Gratis lessenserie over antisemitisme en andere vormen van discriminatie. Hoe ontstaan vooroordelen? Wat zijn de ervaringen van je leerlingen? En wat kunnen zij er zelf tegen doen? Voor tweede en derde klassen voortgezet onderwijs.

- Didactiek: Hoe behandel je de Holocaust? Waarom is het verhaal van Anne Frank zo belangrijk? Tips voor docenten voor in de les of ter voorbereiding op lessen. Voor docenten.

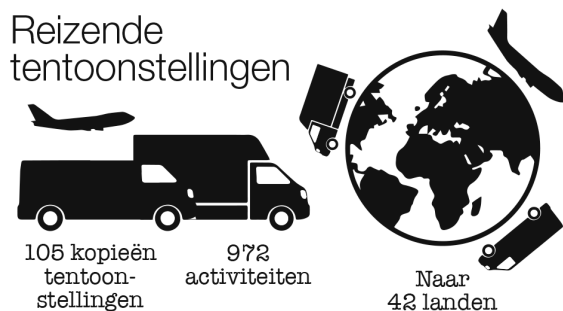
Stories that Move

Onze partner het Anne Frank Zentrum in Berlijn heeft in nauwe samenwerking met de Anne Frank Stichting en andere partners, vijftien docenten en educatieve beleidsmakers bij elkaar gebracht om ideeën en ervaringen uit te wisselen over lesgeven over antisemitisme, in relatie tot andere vormen van discriminatie. Op een bijeenkomst in juni werden de educatieve uitdagingen besproken en de ontwikkeling van een online applicatie voor het onderwijs tegen antisemitisme en andere vormen van discriminatie gestart.

Reizende tentoonstellingen

De internationaal reizende tentoonstelling 'Anne Frank - een geschiedenis voor vandaag' plaatst het levensverhaal van Anne Frank tegen de achtergrond van de Holocaust. Met op maat gemaakte aanvullende panelen gaat de tentoonstelling in op de lokale geschiedenis en op actuele maatschappelijke thema's.

Het aantal tentoonstellingskopieën, in diverse taalversies, neemt in 2014 toe met 18 tot in totaal 105. Samen met de partnerorganisaties zijn er 972 activiteiten in 42 verschillende landen gerealiseerd en zijn er circa een half miljoen jongeren bereikt. De voorbereiding en uitvoering van de activiteiten is gerealiseerd mede dankzij de inzet van duizenden vrijwilligers wereldwijd. Het merendeel van de vrijwilligers is jonger dan 20. Zonder hun inzet zou een dergelijk ambitieus programma niet van de grond zijn gekomen.



Turkije

Op 29 september is de opening van de tentoonstelling 'Anne Frank; een geschiedenis voor vandaag' in Diyarbakir, Turkije. De opening wordt verricht door Mr. Govert Visser van de Ambassade van Nederland in Ankara en de plaatsvervangend secretaris-generaal de heer Abdullah Sevinç van de stad Diyarbakir. Dit project is een gezamenlijk initiatief van de Anne Frank Stichting en haar Turkse partner, Sosyal De i im Derne i (de Vereniging voor Sociale Verandering) en wordt ondersteund door de Nederlandse Ambassade.

Friesland

Op 25 november wordt de tentoonstelling 'Anne Frank - een geschiedenis voor vandaag' geopend in de bibliotheek van Oosterwolde (Friesland). Voorafgaand aan de officiële opening door burgemeester Harry Oosterman worden dertig leerlingen van het plaatselijke Stellingwerf College door medewerkers van de Anne Frank Stichting opgeleid tot gids. De jongeren leren over de inhoud en achtergronden van de tentoonstelling en hoe ze de informatie het beste kunnen overdragen. Deze vorm, bekend als peer education, zorgt voor grote betrokkenheid onder de jongeren die de tentoonstelling bezoeken. Alle basisscholen uit Oosterwolde en omgeving zijn uitgenodigd op bezoek te komen.

Vietnam

Op 10 december openen Eberhard van der Laan, burgemeester van Amsterdam, en Ronald Leopold, algemeen directeur Anne Frank Stichting, de tentoonstelling 'Anne Frank - een geschiedenis voor vandaag' in de Amsterdam High School Ha Noi in Vietnam. Het is de eerste keer dat de Anne Frank-tentoonstelling te zien is in Vietnam. De tentoonstelling is later ook in de Vietnamese steden Hue en Saigon te zien.

Nieuw

In 2014 wordt gewerkt aan de ontwikkeling en het ontwerp van een nieuwe reizende tentoonstelling als opvolger van 'Anne Frank - een geschiedenis voor vandaag'. De nieuwe tentoonstelling 'Laat me mezelf zijn' zal vanaf begin 2015 gefaseerd de oude gaan vervangen. De tentoonstelling toont het levensverhaal van Anne Frank in de context van de tijd waarin zij leefde en heeft daarnaast vijf educatieve modules die ingaan op de hedendaagse betekenis van de geschiedenis van Anne Frank en op het begrip identiteit.

Lezen & schrijven met Anne Frank

Op grond van de eerdere positieve ervaringen met de expositie 'Lezen & schrijven met Anne Frank' starten in 2014 een aantal nieuwe tournees van deze door de Anne Frank Stichting ontwikkelde tentoonstelling in o.a. Europa en Latijns-Amerika. De tentoonstelling is speciaal gemaakt voor jongeren en biedt een beknopt overzicht van het persoonlijke leven van de familie Frank. Daarnaast wordt ingezoomd op Annes schrijftalent.

De tentoonstelling is vanaf 18 maart te zien in Lima, Peru in het Casuarinas International College en maakt daarna nog een kleine toer langs andere scholen in Lima. 26 docenten van 10 verschillende scholen in Lima ontvangen de weken voorafgaand de opening een training. Totaal bezoeken ruim 2000 scholieren de tentoonstelling. Vanaf 29 april is de tentoonstelling te zien in de nationale Bibliotheek in Belgrado, Servië. In Spanje is de tentoonstelling vanaf 30 september te zien in bibliotheken in Madrid. De Hongaarse versie van de tentoonstelling opent op 4 november in de Ervin Szabó Bibliotheek in Boedapest.

Anne Frank Ambassadeurs

Over de hele wereld worden er activiteiten georganiseerd door, voor en met jongeren.

Ambassadeurs project

Voor jongeren van 16 - 19 jaar is het sinds dit jaar mogelijk Anne Frank Ambassadeur te worden. Dit is een traject waarin jongeren leren over de geschiedenis van Anne Frank, tegen de achtergrond van de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast leren ze ook over identiteit, vooroordelen en discriminatie nu. Met de andere jongeren organiseren de jongeren activiteiten rondom de betekenis van Anne Frank en de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust. Als het programma succesvol is doorlopen, ontvangen de jongeren de titel van 'Anne Frank Ambassadeur'.

"It takes ordinary people stepping up as soon as fundamentalism rears its head. And young people have an essential role to play."

Frans Timmermans, Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken op 14 augustus 2014.

Nederland

In Nederland krijgen 19 jongeren een opleiding tot ambassadeur en werken een eigen project uit. Luka bracht bijvoorbeeld zijn oude schoolklas naar het Anne Frank Huis en gaf les over vooroordelen, Hajart en Nisrin gaven les over geschiedenis en discriminatie aan de meiden van hun buurthuis en Dzifa en Mimi lieten vreemden kennis maken met elkaar midden op het Leidse Plein in Amsterdam.

Herfstbijeenkomst Berlijn

Op uitnodiging van het Anne Frank Zentrum komen in oktober ambassadeurs uit heel Duitsland samen in Berlijn. Ook 10 van de Nederlandse ambassadeurs doen aan deze werkbijeenkomst mee. De jongeren wisselen ervaringen uit en volgen workshops over diverse onderwerpen. Hoogtepunt van het programma is een bezoek aan de Bundestag, waar de Duitse peer educators een presentatie houden over hun regionale projecten.

Internationale jongerenconferentie

Vijftig jongeren uit dertig landen komen in augustus bij elkaar bij de Anne Frank Stichting. De jongeren waren eerder gids in de reizende Anne Franktentoonstelling of begeleidden andere educatieve activiteiten van de Anne Frank Stichting. Gedurende vijf dagen leren ze het werk van de Stichting nog kennen en wisselen ze ervaringen uit. Op de afsluitende bijeenkomst, die bijgewoond wordt door toenmalige minister van Buitenlandse Zaken Frans Timmermans, krijgen de deelnemers de titel van Anne Frank Ambassadeur.

Activiteiten voor docenten

De Anne Frank Stichting neemt deel aan internationale bijeenkomsten over Holocausteducatie en organiseert in binnen- en buitenland trainingen en symposia voor docenten.

In 2014 volgen ruim 750 docenten (in opleiding) een workshop of training van de Stichting. De scholing vindt plaats in het Anne Frank Huis of bij pabo's en lerarenopleidingen. Een deel van de workshops gaat over lesgeven over Anne Frank en de Holocaust. Een nieuwkomer in ons aanbod voor docenten (in opleiding) is de training 'Reageren op vooroordelen en discriminatie'. Om aan de groeiende vraag te kunnen blijven voldoen is een vijftal freelance specialisten opgeleid om trainingen en workshops uit te voeren.

Lesgeven over WO2 en Holocaust

De Anne Frank Stichting organiseert in 2014 twee buitenlandse reizen voor Nederlandse docenten die zich willen verdiepen in de geschiedenis van de Holocaust en de vraag hoe hier aansprekende lessen over te maken.

Lesgeven over de Oorlog

Vijftientig docenten, docenten in opleiding en educatief medewerkers gaan in oktober voor een zesdaagse programma naar Berlijn, voorbereid door collega's van het Haus der Wannsee Konferenz. In deze villa werd in januari 1942 door de nazis vergaderd over de uitvoering van de uitroeiing van de Joden. In het programma komen de volgende thema's aan de orde: de bureaucratische besluitvorming, uitsluiting op school en verschillende typen daders. Een aantal herinneringscentra en musea wordt bezocht om te ervaren hoe verschillende instellingen deze geschiedenis didactisch presenteren.

Lesgeven over de Holocaust

Na een voorbereidend weekeinde in Nederland, waarbij onder andere de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam en Herinneringskamp Westerbork wordt bezocht, gaat eind december een groep van negentien docenten op reis naar Israël. Ze volgen er een intensief programma bij Yad Vashem en het Ghetto Fighters' House Museum. In Yad Vashem wordt onder andere aandacht besteed aan het vooroorlogs Joods leven in Europa, racisme en antisemitisme in de periode voor de Tweede Wereldoorlog en op de daders, omstanders en de impact van de Shoah op het individu.

Cursus 'Begin bij Jezelf!'

Parallel aan de brochure met dezelfde naam is ook de e-cursus 'Begin bij Jezelf!' ontwikkeld. In de e-cursus krijgt de gebruiker/cursist oefeningen voorgelegd op basis van real-life ervaringen van docenten en jongerenwerkers. Ook zijn er lastige vragen van jongeren in verwerkt - om mee te oefenen - en zijn er direct inzetbare lesactiviteiten opgenomen rond thema's als vooroordelen, discriminatie en identiteit.

Aanbod voor vmbo

Voor docenten in het vmbo zijn verschillende nascholingsdagen georganiseerd, die druk zijn bezocht. Tijdens deze studiedagen vergroten docenten hun kennis over het leggen van een zinvolle verbinding tussen verleden en heden, het behandelen van vooroordelen en discriminatie en hoe om te gaan met kwetsende opmerkingen in de klas.

Jongerenwerk

Jongerenwerkers vormen al enige jaren een belangrijke doelgroep voor de Stichting. Hoe gaan zij om met vooroordelen onder jongeren, wat doen zij om discriminatie tegen te gaan? In 2014 is met Combiwel, een grote welzijnsorganisatie in Amsterdam, een meerjarige samenwerking aangegaan om jongerenwerkers rond deze thema's te trainen en te ondersteunen. Tevens is gewerkt aan een laagdrempelig spel, voor jongeren, om onderwerpen als vooroordelen, discriminatie en identiteit in groepsverband bespreekbaar te maken. Het spel wordt in 2015 gelanceerd.

International teacher academy

De internationale docententraining 'Creating Safe Spaces in the Classroom' vindt van 22 t/m 24 april plaats bij de Anne Frank Stichting. 25 docenten van over de hele wereld komen samen om te discussiëren over hoe je een veilige omgeving in de klas creëert. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan hoe je als leraar omgaat met discriminatie waar leerlingen, binnen en buiten de klas, zowel slachtoffer als dader van kunnen zijn. Erin Gruwell uit de Verenigde Staten, bekend van het boek en de gelijknamige film 'Freedom Writers', is aanwezig bij de conferentie en bespreekt haar methodiek.

Youth and Memory

Van 4 tot 6 september wordt het Expert Seminar 'Youth and Memory: Educating, Engaging, Participating' georganiseerd door de Anne Frank Stichting. Rond 30 academici en docenten uit heel Europa komen drie dagen samen om ervaringen uit te wisselen over het bereiken van jongeren en over het vergroten van het historisch besef rond oorlogen en conflicten.

© Anne Frank Stichting, 2015

Infographics door COUP / Peter van den Hoogen / www.coup.nl